

Lausunto / Kindred Group

Hallituksen esitys eduskunnalle arpajaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (SMDno-2019-2239)

Kindred Group kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä arpajaislain muuttamisesta.

Esityksen lausuntoaika on lyhyempi kuin laajoilta esityksiltä, joihin hallituksen esitys on luettava, vaadittava kahdeksan viikkoa. Kindred Group pitää kahdeksan viikon lausuntoajan noudattamatta jättämistä moitittavana ja asian perusteluita kyseenalaisena. Hallituksen tavoite antaa esitys eduskunnalle kevätistuntokauden aikana ei ole riittävä peruste lyhyemmälle lausuntoajalle, varsinkin kun esitystä valmistelleen työryhmän työ viivästyi ja näin ollen viivästytti hallituksen omaa päätöksentekoa esitysluonnoksesta. Toisena perusteena esitetään, että lainvalmistelun aikana on kuultu laaja-alaisesti sidosryhmiä. Työryhmän ja kuultujen sidosryhmien kokoonpano eivät edusta riittävän monipuolista näkemystä rahapelimarkkinoiden toiminnasta, eivätkä näin ollen perustu riittävälle asiantuntemukselle tai mahdollista aitoa pohdintaa Suomen rahapelipolitiikan suunnasta. Kokonaisuutta arvioiden olisi kohtuullista ja hyvän lainvalmistelun periaatteiden mukaista, että lausuntoaika olisi laajoilta esityksiltä edellytettävä kahdeksan viikkoa, vaikka se johtaisikin muutamien viikkojen viivästymiseen esityksen antamisessa.

Kindred Group ei kannata esityksen viemistä eteenpäin nyky muodossaan tässä lausunnossa esitetyin perustein.

Markkina ei ohjaa kuluttajaa, vaan toisin päin

Monesti sanotaan, että internet on aiheuttanut eri toimialoille valtavan muutoksen. Muutoksen oikea voima on tieto, internet on vain väline. Tiedon nopeampi kulku, saatavuus ja jaettavuus ovat etenkin viihdemaailmassa muuttaneet kaiken; media, elokuvat, musiikki ja pelit ovat kaikki kokeneet tämän.

Sen sijaan, että yritämme suojella vanhoja rakenteita on hyväksyttävä se, että yhä nopeamman ja sosiaalisemman internetin myötä kuluttaja on vielä entistä vahvemmin ainoa määrääjä etenkin online-markkinalla. Mitä vanhan mallin organisaatiot, instituutiot, yritykset ja lainsäätäjät voivat parhaimmillaan tehdä on mahdollistaa kuluttajalle hänen haluamansa houkutteleva, toimiva ja turvallinen markkina.

Lisenssijärjestelmä on ainoa pitkän aikavälin ratkaisu rahapelihaittoihin, kanavointikykyyn sekä kestävään rahapelipolitiikkaan ja -sääntelyyn

Arpajaislain uudistamisen tavoitteena on rahapelihaittojen vähentäminen ja ehkäisy uusien säännösten kautta. Samanaikaisesti pyritään vahvistamaan yksinoikeusjärjestelmän kanavointikykyä rahapelihaittoja vähentävien toimien tehostamiseksi. Kanavointikyvyn vahvistamista perustellaan sillä, että sääntelyä ja valvontaa voidaan soveltaa vain suomalaisen järjestelmän sisällä toimiviin rahapelien tarjoajiin.

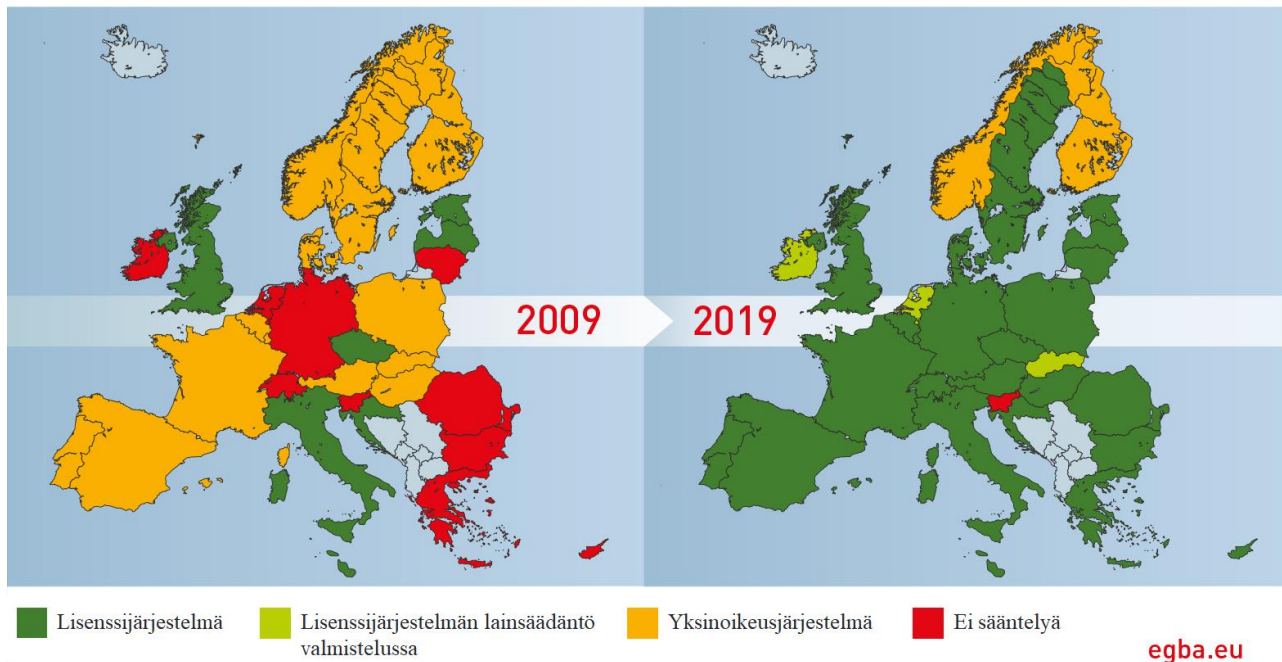
Vaikka kanavointikyvyn argumentti on oikea, sen toteutustapa on väärä. Suomen järjestelmän kanavointikykyä tulee vahvistaa, mutta tämä ei ole realistista yksinoikeusjärjestelmässä. Verkkopelaaminen, jonka osuus rahapeleistä jatkaa kasvuaan, ei ole kuluttajan sijaintiin sidottua, eikä sitä voida tehokkaasti estää erilaisilla toimilla (mm. maksuliikenne- sekä verkkosivustot). Yksinoikeusjärjestelmän ylläpito

verkkopelaamisessa on siis pitkällä aikavälillä mahdotonta ja järjestelmän ylläpitämistä yrittävät toimenpiteet rajoittavat internetin vapautta.

Lakiesityksen ehdottamat toimet yksinoikeusjärjestelmän kanavointikyvyn tukemiseen (mm. maksuliikenne-estot) ovat yksinkertaisesti vanhentuneen järjestelmän ylläpitämistä hieman pidempään. Rahapelimarkkinoiden kehitys maailmanlaajuisesti on osoittanut, että rahapelilainsäädännössä siirrytään lisenssijärjestelmiin verkkopelaamisen kasvun myötä. Suomea ja Sloveniaa lukuun ottamatta kaikki EU-maat ovat jo siirtyneet tai ovat siirtymässä lisenssijärjestelmän pariin, mukaan lukien Ruotsi vuonna 2019 (kuvio 1).

EGBA | European Gaming & Betting Association

Euroopan verkkopelaamisen rahapelijärjestelmät

Kuvio 1: Euroopan verkkopelaamisen rahapelijärjestelmien kehitys 2009-2019 (lähde: EGBA)

Lisenssijärjestelmässä kanavointikyky saadaan turvattua huomattavasti nykyistä korkeammalle tasolle, ja rahapelihaittoja vähentävät toimet, kuten markkinointia säätelevät asetukset, rahapelienvälitys ja itse asetetut pelikiellot, voidaan asettaa kaikille palveluntarjoajille. Sääntelystä ja rahapelihaittoja vähentävistä toimista tulee tehokkaita, kun ne saadaan kohdistettua suurempaan osaan markkinoilla toimivista palveluntarjoajista kuin nykyisessä yksinoikeusjärjestelmässä.

Lisenssijärjestelmä mahdollistaa myös rahapeliuottojen laajemman tulouttamisen Suomeen. Tällä hetkellä n. 300 miljoonaa euroa pelikatetta siirtyy suomalaisilta kuluttajilta yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolelle. Lisenssijärjestelmässä valtio pystyisi hyödyntämään tätä pelikatetta lisenssimaksujen ja arpajaisverojen myötä. Huomioitavaa on myös, että lisenssijärjestelmä on tarpeellinen vain verkkopelaamisen osalta. Kivijalkapelaaminen eli Veikkauksen raha-automaatit ja kasinot voidaan säilyttää yksinoikeusjärjestelmän hallinnassa, sillä palveluita tarjoavia toimijoita voidaan rajoittaa tehokkaasti Manner-Suomessa toisin kuin internetissä verkkopelaamisen osalta.

Lakiesitys ei keskity rahapelihaittojen vähentämiseen

Lakiesitys keskittyy toissijaisiin toimiin rahapelihaittojen vähentämiseksi, kuten maksuliikenne-estoihin, uhkasakkoihin ja markkinoinnin rajoituksiin. Se käsittelee vain vähäisesti suomalaisen rahapelijärjestelmän suurinta ongelmaa eli hajasijoitettuja rahapeliautomaatteja. Uusi ehdotettu sääntely (16 §:n 2 momentti) ei tuo merkittävää muutosta automaattien nykyiseen sijoitteluun ja niistä johtuviin haittoihin.

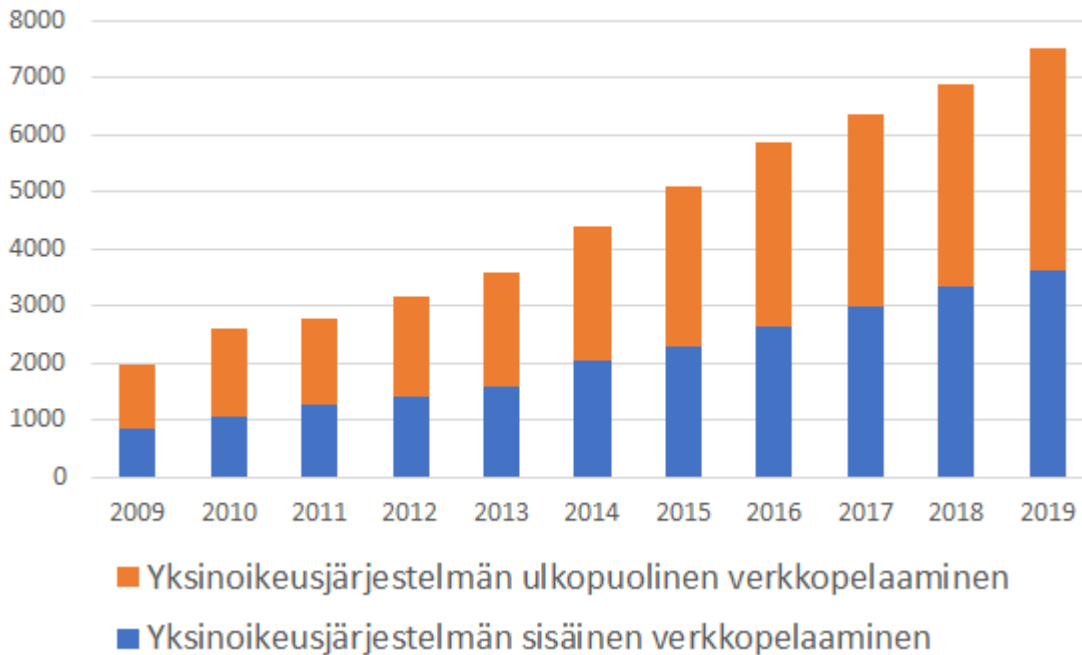
Rahapeliautomaattien sijoittaminen kaappoihin, kioskeihin ja ravintoloihin altistaa koko kansan rahapelitarjonnalle heidän jokapäiväisessä elämässään. Koronapandemia sulki hajasijoitetut rahapeliautomaatit väliaikaisesti, ja moni rahapeliongelmainen kansalainen on saanut väliaikaisesti huokaista helpotuksesta asioidessaan esimerkiksi kaupassa. Tämän ei tulisi olla vain poikkeus- vaan normaalitilanne. Automaattien määrän vähentäminen ja niiden sijoittaminen erillisiin pelisaleihin ja kasinoihin vähentäisi rahapelien pelaamisen houkutusta ja parantaisi pelaamisen valvontaa. Toimet johtaisivat rahapeliongelmien merkittävään vähentymiseen ja lakiesityksen tavoitteisiin.

Rahapeliautomaattien sijoittelun sääntelyn puute lakiesityksessä kertoo paljon rahapeli-toiminnan reaalitavoitteista Suomessa. Rahapeliautomaatit eivät kohtaa suoraa kilpailua yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolelta Manner-Suomessa, sillä palveluntarjoajat voidaan rajoittaa vain yksinoikeusjärjestelmään eli Veikkaukseen. Toimivan kivijalkapelaamisen yksinoikeusjärjestelmän myötä automaattien vähentäminen vaikuttaa suoraan Veikkauksen tulokseen ja niin myös valtion rahapelituottoon sekä Veikkauksen edunsaajien rahoitukseen. Tämä valtion tulokeskeinen ajattelu on ongelmallinen, sillä automaattien tuomat rahapelituotot ovat suoraan pois kansalaisten, etenkin heikko-osaisten ja ongelmapelaajien, varallisuudesta lisäten mm. velkaantumista, köyhyyttä ja mielenterveysongelmia. Yhteistä hyvää tavoittelevien edunsaajien järjestötoiminnan rahoituksen ei tulisi perustua laajoihin yhteiskunnallisiin ongelmiin.

Maksuliikenne-estot eivät tue lakiesityksen tavoitteita

Maksuliikenne-estot eivät merkittävästi paranna kanavointikykyä, vähennä rahapeli-ongelmia eivätkä lisää rahapelituottoa niistä syntyviä kustannuksia enemmän. Maksuliikenne-estoihin liittyy monia käytännön ongelmia. Niitä on helppo kiertää eri metodeilla, joten ne eivät merkittävästi vähennä yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolista pelaamista. Kattavimmat tiedot estojen toimivuudesta käytännössä voidaan nähdä Norjasta, jossa estot otettiin käyttöön jo vuonna 2010. Norjan yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolisten sivustojen käyttäjämäärät tai pelikate eivät ole vähentyneet estojen seurauksena (kuvio 2). Estoilla ei siis ole merkittävää vaikutusta yksinoikeusjärjestelmän kanavointikykyyn.

Norjan verkkopelaamisen pelikate 2009-2019, miljoonaa NOK

Kuvio 2: Norjan verkkopelaamisen pelikate 2009-2019 (Lähde: H2 Gambling Capital)

Maksuliikenne-estot eivät vähennä peliongelmia

Vastaavanlaiset toimenpiteet muualla Euroopassa ovat osoittaneet, etteivät maksuliikenne-estot ole tehokas tapa suojella kuluttajia tai estää peliongelmiä. Norjassa rahapeliongelmat ovat kasvaneet merkittävästi samana aikana maksuliikenne-estojen kanssa. Viimeisin osoitus tästä on Bergenin yliopiston keväällä 2020 julkaisema väestötutkimus, jonka mukaan rahapeliongelmaisten määrä Norjassa on kasvanut 0,9 prosentista vuonna 2015 1,4 prosenttiin vuonna 2019:

“The results showed that 8.8 percent of the adult population in Norway could be categorized as low risk gamblers (vs. 7.7 percent in 2015), 3.1 percent as moderate risk gamblers (vs. 2.3 percent in 2015), and 1.4 percent as problem gamblers (vs. 0.9% in 2015). Compared to the previous population based survey about gambling and gaming problems in Norway (conducted in autumn 2015) a statistically significant increase in the prevalence of gambling problems was detected.”¹

Maksutapahtumien estäminen ei siis ole vähentänyt peliongelmiä Norjassa. On selvästi pääteltävissä, ettei ehdotuksessa aidosti pyritä peliongelmiä vähentämiseen, vaan Veikkauksen nykyisen markkinaosuuden säilyttämiseen. Veikkaus on itse avoimesti kertonut online-pelaamisen markkinaosuusien supistumisesta, joka luonnollisesti perustuu kuluttajien vapaaseen tahtoon.

¹ OMFANG AV PENGE- OG DATASPILLPROBLEMER I NORGE 2019, Pallesen et.al. (2020), Universitetet i Bergen, s. 6. Saatavilla osoitteesta: <https://www.uib.no/spillforsk/135990/omfang-av-penge-og-dataspillproblemer-i-norge-2019>

Maksuliikenne-estot on helppo kiertää

Maksupalvelut kehittyvät nopeaan tahtiin, mikä tekee maksuliikenne-estojen toteuttamisesta vaikeaa. Estot on käytännössä helppo kiertää eri maksupalveluiden kautta. Monet rahapeliyhtiöt käyttävät useita eri maksuvaihtoehtoja ja uusia maksutapoja tulee jatkuvasti lisää. Pelaajan ja rahapeliyhtiön välinen maksu kulkee käytännössä monen välikäden kautta ja maksuketjuun osallistuvat palveluntarjoajat saattavat sijaita useassa eri maassa, mikä vaikeuttaa maksuestojen kohdistamista. Kuten Sisäministeriön rahapelilainsäädäntöä koskevassa esiselvityksessä todetaan:

“Vaikka maksupalvelun tarjoajilla on jo ennestään olemassa erilaisia tarkoituksia varten ”seulontamenettelyjä”, rahapelaamiseen liittyvien maksutapahtumien tunnistamista voi vaikeuttaa se, että maksut siirretään eri vaiheissa rahapelioperaattorille esimerkiksi sähköisen lompakon kautta tai niiden lopullinen vastaanottaja pyritään tarkoituksella peittämään. Vastaanottajan pankkitiliin liittyvän eston osalta voi olla hankalaa tunnistaa rahapeli-toiminnassa käytettävä pankkitili. Jos maksutapahtuma tapahtuu vaiheittain ulkomaisen maksupalvelunvälittäjän kautta, maksunvälittäjillä voi olla mahdollisuus tunnistaa maksun lopullinen vastaanottaja omien asiakkaiden tuntemisvelvollisuuksien johdosta, mutta välittäjä voi olla jäsenvaltion lainkäyttöpiirin ulkopuolella.

(...) Voitot maksetaan yleensä suoraan pelaajan pankkitilille toisin kuin pelipanokset, jotka saattavat kulkea maksunvälittäjien kautta. Toisaalta selvityksessä todetaan, että myös voittojen maksuun voi käyttää maksunvälittäjää. Lisäksi voittojen maksun estämiseen liittyy samoja haasteita kuin pelipanoksen maksamisessa maksutapahtuman luonteen tunnistamisen osalta.”²

Rahapelaamiseen liittyvien maksutapahtumien selvittäminen on haastavaa ja aiheuttaa merkittäviä kustannuksia palveluntarjoajille. Maksuliikenne-estojen rajaaminen Manner-Suomesta lähtevään ja Manner-Suomeen suuntautuvaan maksuliikenteeseen vaikeuttaa entisestään maksuliikenteen estämistä käytännössä. Tekniset haasteet estojen kohdentamisessa ja uusien maksupalvelujen käyttöönotto tekee maksuestoista toimimattomat.

Maksuliikenne-estojen toteuttaminen on vaikeaa ja kallista

Esitysluonnoksessa olevia maksuestoja ei nykyisillä teknisillä ratkaisuilla ole mahdollista toteuttaa, koska maksua tehdessä ei välity tietoja, joiden perusteella pystyttäisiin toteamaan sijaitseeko asiakas Manner-Suomessa vai Ahvenanmaalla. Finanssialan vastineesta käy ilmi, että pelkästään pankeille vaadittu tekninen toteutus maksaisi sadoista tuhansista aina 3,5 miljoonaan euroon per pankkiryhmä, minkä lisäksi ylläpito maksaisi satoja tuhansia vuodessa. Tämän lisäksi maksunestojen toteuttaminen vaatisi huomattavia teknisiä panostuksia sekä ylläpitoa myös kaikilta muiltakin maksuketjussa olevilta toimijoilta kuten maksujen välittäjiltä, luottokorttiyhtiöiltä ja verkkolompakoilta.

Maksuliikenne-estoja on myös helppo kiertää. Kuten kuvio 2 näyttää, Norjassa ulkomaille kanavoitunut pelaaminen ei ole vähentynyt estojen seurauksena suurista valvontaan käytetyistä resursseista huolimatta.

---

² Sisäministeriön julkaisuja 2019:25: Rahapelilainsäädäntöä koskeva esiselvitys, s. 61–62. Saatavilla osoitteesta: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161645/SM_25_2019_Rahapelilainsaadantoa%20koskeva%20oesiselvitys.pdf

Uhkapelimaksujen toteutus on Norjassa siirtynyt kolmansiin maihin Euroopan ulkopuolelle paikallisen valvonnan ulottumattomiin.

Näiden finanssialalta vaadittavien panostusten ja maksuestojen helpon kierrettävyyden johdosta niillä saavutetut hyödyt eivät täytä hyvän lainsäädännön suhteellisuusvaatimuksia.

Maksuliikenne-estojen talousvaikutukset ovat minimaaliset

Maksuliikenne-estojen asettaminen ei lisää merkittävästi valtion ja edunsaajien rahapelituottoja. Veikkaus Oy:n arvion mukaan ehdotettujen maksuliikenne-estojen edunsaajatuoton sekä arpajaisveron kasvu olisi kokonaisuudessaan noin 5–15 miljoonaa euroa vuosittain. Yksinkertaistettuna tämä tarkoittaisi n. 8–25 miljoonan euron pelikatteen kanavointikyvyn kasvua, joka on vain n. 2,7–8,5 % tällä hetkellä Manner-Suomen ulkopuolelle suuntautuvasta pelikatteesta (H2GC:n mukaan 293 miljoonaa euroa vuonna 2019). Maksuliikenne-estojen vaikutus yksinoikeusjärjestelmän kanavointikykyyn ja kotimaisiin rahapelituottoihin on siis minimaalinen.

Koko yhteiskunnan tasolla maksuliikenne-estojen taloudellinen vaikutus on nettonegatiivinen, sillä kuten edellä on mainittu maksuliikenne-estojen kustannusvaikutukset ovat merkittävät pankeille ja maksupalvelujen tarjoajille. Lisäksi Poliisihallituksen lisääntynyt henkilöstötarve toisi n. 330 000 euron kustannukset vuosittain. Summattuna pankkien, maksupalvelutarjoajien ja viranomaisten uudet kustannukset todennäköisesti ylittävät maksuliikenne-estojen tuomien rahapelituottojen kasvun. Maksuliikenne-estojen ei siis voida perustella taloudellisilla syillä tai merkittävällä kanavointikyvyn kasvulla.

Maksuliikenne-estot heikentävät yksityiselämän suojaa

Ehdotuksessa esitetty maksuliikenteen estäminen edellyttäisi maksupalveluntarjoajilta aktiivisia toimia kuluttajien ja Poliisihallituksen kieltämien rahapeliyhtiöiden välisten maksujen löytämiseksi. Rahaliikenteen seuranta ja estettävien maksutapahtumien löytäminen on usein haastavaa ja vaarantaa kuluttajien yksityiselämän suojan. Ehdotetut maksuliikenne-estot edellyttäisivät, että maksupalveluntarjoajat selvittävät osoitetietojen perusteella, onko maksajana tai maksunsaajana olevan luonnollisen henkilön asuinpaikka Manner-Suomessa vai Ahvenanmaalla. Ehdotuksella siis siirretään vastuuta yksityisille toimijoille ja se johtaisi kuluttajien entistä yksityiskohtaisempaan tarkkailuun. Vaarana on myös, että maksupalveluntarjoajat siirtävät vastuuta edelleen ja vaativat kuluttajia muutamaa toimintaansa, koska estojen täytäntöönpano ei muuten onnistu.

Esimerkiksi Norjassa rahapeleihin liittyvien maksujen estäminen on johtanut siihen, että paikalliset pankit lähettävät asiakkailleen uhkauskirjeitä, jossa asiakkaat määrätään lopettamaan pankkitilien ja -korttien käyttäminen rahapeleihin liittyvien maksutoteuttamiseen.

Pahimmassa tapauksessa asiakkaan pankkitili on suljettu rahaliikenteen estämiseksi. Toukokuussa 2020 Danske Bank sulki norjalaisen asiakkaansa pankkitilin estääkseen tilin käyttämisen rahapelivoittojen vastaanottamiseen.³ Asia on tällä hetkellä käsittelyssä Oslon käräjäoikeudessa.⁴

³ Norske banker sperrer kontoene til kunder som gambler, Arnfinn Mauren (28.12.2020), Aftenposten. Saatavilla osoitteesta (maksumuurin takana): <https://e24.no/privatoekonomi/i/bnkBG3/norske-banker-sperrer-kontoene-til-gamlere-de-opptre-som-om-jeg-er-en-skurk-sier-kunde?referer=https://www.aftenposten.no>

⁴ Oslo tingrett, sak nr. 20-172543TVI-OTIR/04, Daniel Durden v. Danske Bank, NUF av Danske Bank A/S.

On odotettavissa, että ehdotuksessa esitetty maksuliikenteen estäminen johtaisi samanlaiseen kuluttajien painostamiseen kuin Norjassa. Pahimmassa tapauksessa ehdotus johtaisi myös samanlaisiin ylilyönteihin kuin Danske Bankin tapauksessa.

EU-lainsäädännön haasteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 49 ja 56 artikloissa turvataan sijoittautumisvapaus ja palveluiden tarjoamisen vapaus. Lakiesityksessä ehdotetuilla maksuliikenne-estoilla vaikeutetaan ja rajoitetaan Manner-Suomessa asuvien kuluttajien mahdollisuutta käyttää muissa jäsenvaltioissa laillisesti tarjottuja rahapelipalveluita. Ehdotetut maksuliikenne-estot rajoittavat siten EU-oikeudessa turvattuja vapauksia.

Sijoittautumisvapauden ja palveluiden tarjoamisen vapauden rajoittaminen edellyttää, että rajoitukset perustuvat hyväksyttävään syyhyn ja että rajoitukset ovat oikeassa suhteessa niiden tavoitteisiin. Näin ollen myös arpajaislakiin ehdotettujen maksuliikenne-estojen tulee olla oikeassa suhteessa tavoiteltuihin tavoitteisiin. Rajoitusten on täytettävä EU-tuomioistuimen oikeuskäytännössä asetetut edellytykset niiden oikeasuhteisuuden osalta, eli niiden on oltava omiaan takaamaan niillä tavoitellun päämäärän toteutuminen eivätkä ne saa ylittää sitä, mikä on tarpeen tämän päämäärän saavuttamiseksi. EU-tuomioistuimen oikeuskäytännössä on myös korostettu, että kansallinen lainsäädäntö on omiaan takaamaan tavoitteen toteutumisen vain, jos se tosiasiallisesti vastaa tavoitteeseen johdonmukaisella ja järjestelmällisellä tavalla.

Maksuliikenne-estot eivät ole omiaan vähentämään rahapeliongelmaa

Lakiehdotuksen perusteluosassa maksuliikenne-estojen perustellaan yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolisen rahapelitarjonnan saatavuuden rajoittamisella. Ehdotuksen mukaan ”*Saatavuus on keskeinen rahapelaamiseen ja pelihaittoihin liittyvä tekijä ja saatavuutta rajoittamalla on mahdollista ehkäistä rahapelaamisesta aiheutuvia haittoja*”. Maksuliikenne-estojen koskevan 62 l §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että ”*Sääntelyn tavoitteena olisi sääntelyn ulkopuolisten rahapeliin saavutettavuutta rajoittamalla ehkäistä ja vähentää rahapelaamisesta aiheutuvia haittoja*.” Muita perusteluja maksuliikenne-estolle ei ole esitetty.

Vaikka rahapelaamisesta aiheutuvien haittojen vähentämistä voidaan pitää hyväksyttävänä EU-oikeuden näkökulmasta, maksuliikenne-estot eivät ole omiaan vähentämään kyseisiä haittoja. Kuten edellä on todettu, maksuliikenne-estot eivät ole vähentäneet rahapeliongelmien määrää esimerkiksi Norjassa. On myös odotettavissa, että maksuliikenteen estäminen johtaa merkittäviin kustannuksiin pankeille ja maksupalveluntarjoajille sekä maksuliikenteen liialliseen rajoittamiseen. Maksuliikenne-estot eivät siten täytä suhteellisuusvaatimusta.

Rajoitusten taustalla lieneekin todennäköisesti pyrkimys turvata edunsaajatuottojen määrä. EU-tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan taloudellinen syy ei kuitenkaan voi olla rajoitusten perustelu, eikä maksuliikenne-estojen siten voida perustella edunsaajatuottojen tai arpajaisveron kasvulla.

EU-oikeudessa turvattujen vapauksien rajoitukset ovat omiaan takaamaan niiden tavoitteen toteutumisen vain, jos ne tosiasiallisesti vastaavat tavoitteeseen johdonmukaisella ja järjestelmällisellä tavalla. Tältä osin on korostettava, ettei maksuliikenne-estojen käyttöönottoa voida pitää johdonmukaisena, kun rahapeliautomaattien hajasijoittelua samalla jatketaan, vaikka juuri sen tiedetään aiheuttavan eniten peliongelmaa Suomessa. Vaihtoehtoisia tapoja vähentää rahapeliongelmaa Suomessa, kuten esimerkiksi rahapeliautomaattien hajasijoitusjärjestelmästä luopumista tai lisenssijärjestelmään siirtymistä, ei ole arvioitu

esityksessä. Esityksessä kuitenkin nimenomaan todetaan, että *“raha-automaattipelaamisen on todettu aiheuttavan eniten rahapelihaittoja”*. Toisin kuin rahapeliautomaattien poistaminen, maksuliikenne-estot eivät tosiasiallisesti vähennä rahapeliongelmien määrää, eikä ehdotettuja maksuliikenne-estojen siten voida pitää EU-oikeuden mukaisina.

Esityksen perustuslailliset ongelmat

Ehdotettuihin maksuliikenne-estoihin liittyy useita perustuslaillisia ongelmia, jotka on selvitettävä tarkemmin. Arpajaislainsäädäntö kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain nojalla maakunnan lainsäädäntövaltaan ja Ahvenanmaalla on näin ollen oma rahapeleihin liittyvä lainsäädäntönsä. Henkilöihin, jotka ovat Ahvenanmaan maakunnan toimivallan alueella tulee siten soveltaa Ahvenanmaan rahapelilainsäädäntöä, riippumatta siitä onko henkilön rekisteröity asuinpaikka Ahvenanmaalla.

Näin ollen maksuliikenne-estot tulisi toteuttaa tavalla, jossa maksupalveluntarjoajan tulee tietää maksajan tai maksunsaajan tosiasiallinen sijainti sillä hetkellä kun maksutapahtuma toteutetaan. Sääntely joka mahdollistaisi paikkatietojen avulla tehtävät päätelmät henkilöiden liikkumisesta tai oleskelupaikoista taas puuttuisi ongelmallisella tavalla perustuslain turvaamaan yksityiselämän suojaan.

Kuten edellä on todettu, ehdotettuihin maksuliikenne-estoihin liittyy useita perustuslaillisia ongelmia, erityisesti suhteessa Ahvenanmaan itsehallintoon ja yksityiselämän suojaan. Tämän lisäksi esityksessä ehdotetut muutokset rajoittaisivat elinkeinonvapautta, omaisuuden suojaan ja sananvapautta. Nämä ongelmat on saatettava perustuslakivaliokunnan käsiteltäväksi.

Ehdotukset esityksen korjaamiseksi

Yllä mainituin perustein, esitys arpajaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta tulisi ensisijaisesti palauttaa kokonaisuudessaan takaisin valmisteluun. Uuden esityksen lähtökohdaksi tulisi ottaa yksinoikeusjärjestelmän muuttaminen lisenssijärjestelmäksi, koska se on ainoa pitkän aikavälin kestävä ratkaisu rahapelaamisen reguloinnin, kanavoinnin sekä pelaajien suojelemisen kannalta.

Uudistuksen edetessä nykyisen esitysluonnoksen pohjalta, maksuliikenteen estotoimien sisällyttämisestä lainsäädäntöön tulee luopua. Kuten lausunnossamme perustelemme, maksuliikenne-erätykset eivät vähennä peliongelmia ja niiden toimeenpanosta aiheutuvat kustannukset yhteiskunnalle ylittävät niistä saatavat vähäiset ja epävarmat rahapelitoiminnan tuotot. Peliongelmien estämisen suhteen toimenpiteet ovat myös ristiriidassa EU:n palveluiden ja pääoman vapaan liikkuvuuden rajoittamisen suhteellisuusperiaatteen kanssa. Näin ollen, maksuliikenne-erätykset ovat uudistuksen tavoitteiden vastaiset.

Maksuliikenne-erätykset sisältyessä esitykseen, arpajaislain vastaisen markkinoinnin määritelmien tulee olla läpinäkyviä ja yksiselitteisiä. Estotoimien kohteeksi joutumisen perusteista tulisi säätää erillisellä valtioneuvoston asetuksella, joka määrittäisi sellaiset arpajaislain vastaiset markkinointitoimenpiteet, joiden johdosta Poliisihallitus voisi kieltää rahapeliyhteisöltä rahapelien toimeenpanon. Kindred Group noudattaa toiminnassaan voimassa olevaa lainsäädäntöä ehtoitta, siksi lainsäädännön on oltava selkeästi tulkittavissa ja ennakoitavissa. Esitysluonnoksen mukainen viranomaisen tulkintavalta on nykyisellään ylimitoitettu. Monopoliyhtiön toteuttaman rahapelien markkinoinnista säädetään valtioneuvoston asetuksella ja näin tulisi toimia myös arpajaislain vastaisen markkinoinnin osalta.

Kuten olemme lausunnossamme aikaisemmin todenneet, esityksen lausuntoajan lyhyys ja valmistelun aikataulu eivät ole perusteltuja. Erityisesti väitteet, että sidosryhmiä on kuultu laaja-alaisesti valmistelussa eivät pidä paikkaansa. Tämän seurauksena vaadimme, että esityksen jatkovalmistelussa kuullaan myös Kindred Groupia ja muita valmistelutyön ulkopuolelle jääneitä merkittäviä rahapelimarkkinoiden sidosryhmiä.

Lausunnonantajasta

Kindred Group on vuonna 1997 perustettu online-rahapeliyhtiö, joka on listattu Tukholman pörssiin. Kindredillä on yli 27 miljoonaa asiakasta, yli 1 600 työntekijää ja lisenssit Euroopassa (Belgia, Tanska, Viro, Ranska, Saksa, Gibraltar, Malta, Italia, Irlanti, Romania, Ruotsi ja Yhdistynyt Kuningaskunta), Yhdysvalloissa (Indiana, New Jersey ja Pennsylvania) sekä Australiassa.

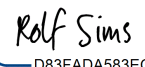
Kindred noudattaa tiukkoja vastuullisen pelaamisen toimintaperiaatteita ja on sitoutunut ennaltaehkäisemään rahapelaamiseen liittyviä ongelmia, kuten uhkapeliriippuvuutta, laitonta uhkapelaamista, rahanpesua ja yksityisyyden suojaan liittyviä ongelmia kansainvälisten standardien mukaisesti. Kindred on pelialan sääntelyorganisaation eCOGRA:n sekä Global Gaming Guidance Group'in auditoima ja sertifioima operaattori sekä European Gaming and Betting Associationin (EGBA), Remote Gambling Associationin ja International Betting Integrity Associationin (IBIA) jäsen.

Tukholmassa 4.2.2021

DocuSigned by:

7903FC8E8EAE4C3...

Henrik Tjärnström

CEO

DocuSigned by:

D83FADA583EC49C...

Rolf Francis Sims

Public Affairs Manager